

Niezawisłość sędziów w Polsce: Komisja zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o nałożenie na Polskę kar pieniężnych w związku z działalnością Izby Dyscyplinarnej

Bruksela, 7 września 2021 r.

Komisja Europejska podjęła dzisiaj dwie odrębne decyzje – obie oparte na orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości i obie dotyczące działań władz polskich, które nadal zakłócają funkcjonowanie polskiego systemu wymiaru sprawiedliwości.

Po pierwsze, Komisja postanowiła zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o nałożenie na Polskę kar pieniężnych w celu zapewnienia wykonania postanowienia Trybunału w sprawie środków tymczasowych, które zostało wydane na podst. art. 279 TFUE (postanowienie z dnia 14 lipca 2021 r.). Postanowienie dotyczyło funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej polskiego Sądu Najwyższego oraz niestosowania kolejnych norm prawa krajowego mających wpływ na niezawisłość sędziów. Komisja zwraca się do Trybunału o nałożenie dziennej okresowej kary pieniężnej na Polskę, dopóki środki nałożone postanowieniem Trybunału nie zostaną w pełni zastosowane.

Po drugie, Komisja podjęła również decyzję o skierowaniu do Polski wezwania do usunięcia uchybienia na mocy art. 260 ust. 2 TFUE w związku z niezastosowaniem środków niezbędnych do pełnego wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości (z dnia 15 lipca 2021 r.), w którym uznano, że polskie przepisy dotyczące systemu środków dyscyplinarnych stosowanych wobec sędziów są niezgodne z prawem UE.

W dniu 20 lipca Komisja skierowała do Polski pismo we wspomnianych dwóch kwestiach – postanowienia Trybunału Sprawiedliwości w sprawie środków tymczasowych (14 lipca) i jego wyroku (15 lipca). Komisja zwróciła się do Polski o poinformowanie o wszystkich środkach zastosowanych lub planowanych w celu pełnego wykonania postanowienia Trybunału oraz o wszelkich niezbędnych środkach służących pełnemu wykonaniu wyroku.

Władze polskie udzieliły Komisji odpowiedzi w dniu 16 sierpnia.

Jeżeli chodzi o postanowienie w sprawie środków tymczasowych z dnia 14 lipca, po przeanalizowaniu odpowiedzi władz polskich Komisja uważa, że Polska nie zastosowała wszelkich niezbędnych środków w celu pełnego wykonania postanowienia Trybunału. Przede wszystkim chodzi o fakt, że przepisy, których dotyczy postanowienie, są nadal stosowane. Przykładowo, władze polskie wszczęły niedawno postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu sądu powszechnego, który zastosował postanowienie z dnia 14 lipca w zawisłej przed nim sprawie. Ponadto Izba Dyscyplinarna nadal funkcjonuje.

W odniesieniu do wyroku Trybunału z dnia 15 lipca Komisja uważa, że Polska nie wprowadziła niezbędnych środków w celu jego wykonania. Polska poinformowała o zamiarze likwidacji Izby Dyscyplinarnej w jej aktualnej formie, nie podając jednak żadnych szczegółowych informacji. Przykładowo, Prezes Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego nadal wyznaczał sądy dyscyplinarne pierwszej instancji do rozpoznawania spraw dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych. Jeżeli Komisja uzna, że odpowiedź władz polskich na dzisiejsze wezwanie do usunięcia uchybienia nie jest zadowalająca, następnym krokiem Komisji może być ponowne wniesienie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości. .

Przewodnicząca Komisji Ursula **von der Leyen** oświadczyła: „Systemy wymiaru sprawiedliwości w całej Unii Europejskiej muszą być niezależne i sprawiedliwe. Prawa obywateli UE muszą być chronione w taki sam sposób, niezależnie od miejsca zamieszkania w Unii”.

Wiceprzewodnicząca ds. wartości i przejrzystości Věra **Jourová** powiedziała: „Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości muszą być przestrzegane w całej UE. Jest to warunek konieczny do zbudowania i utrzymania niezbędnego wzajemnego zaufania zarówno między państwami członkowskimi, jak i obywatelami. Niedawne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości dotyczące niezawisłości sędziów w Polsce nie zostały w pełni wykonane w Polsce. Na przykład Izba Dyscyplinarna częściowo nadal prowadzi postępowania wobec sędziów, mimo że wszystkie te czynności miały zostać całkowicie wstrzymane. Dzisiaj podejmujemy dalsze kroki, aby zaradzić tej sytuacji, i jesteśmy gotowi

współpracować z polskimi władzami w celu znalezienia rozwiązań”.

Komisarz do spraw wymiaru sprawiedliwości Didier **Reynders** dodał: „Od zawsze podkreślam, że Komisja nie zawaha się wprowadzić wszelkich koniecznych środków, aby zapewnić pełne stosowanie prawa UE. W lipcu Trybunał Sprawiedliwości wydał dwa ważne orzeczenia mające na celu ochronę niezależności polskiego wymiaru sprawiedliwości. Pełne wykonanie tych orzeczeń przez Polskę jest niezwykle ważne. Dlatego właśnie Komisja, jako strażniczka Traktatów, podejmuje dziś kroki”.

Kontekst

W dniu [29 kwietnia 2020 r.](#) Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. zmieniającą szereg aktów ustawodawczych regulujących funkcjonowanie systemu wymiaru sprawiedliwości w Polsce. W dniu 31 marca 2021 r. Komisja podjęła decyzję o skierowaniu do Trybunału Sprawiedliwości sprawy przeciwko Polsce i zwróciła się o zastosowanie środków tymczasowych. W dniu 14 lipca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości nałożył na Polskę środki tymczasowe związane z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w Polsce, uwzględniając wniosek Komisji we wszystkich przedmiotowych kwestiach. Trybunał nakazał Polsce w szczególności:

- zawieszenie przepisów, na podstawie których Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego może orzekać w sprawie wniosków o uchylenie immunitetu sędziowskiego, jak również w sprawach dotyczących zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego i przechodzenia sędziów Sądu Najwyższego w stan spoczynku,
- zawieszenie skutków już wydanych uchwał Izby Dyscyplinarnej o zniesieniu immunitetu sędziowskiego oraz
- zawieszenie stosowania przepisów uniemożliwiających polskim sędziom bezpośrednie stosowanie przepisów prawa UE służących ochronie niezależności sądów i kierowanie w takich kwestiach pytań w trybie prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości.

Dnia [3 kwietnia 2019 r.](#) Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, ponieważ nowy system środków dyscyplinarnych podważa niezawisłość sędziów w Polsce i nie zapewnia koniecznych gwarancji chroniących sędziów przed kontrolą polityczną, jak wymaga tego Trybunał Sprawiedliwości UE. W dniu 10 października 2019 r. Komisja skierowała sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE, a w dniu [14 stycznia 2020 r.](#) Komisja postanowiła zwrócić się do Trybunału o nałożenie środków tymczasowych na Polskę, nakazując jej zawieszenie funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. W dniu 8 kwietnia 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że Polska musi niezwłocznie zawiesić stosowanie przepisów krajowych określających uprawnienia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych dotyczących sędziów, potwierdzając w pełni stanowisko Komisji.

W dniu 15 lipca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości orzekł w wyroku w sprawie C-791/19, że system środków dyscyplinarnych dla sędziów w Polsce nie jest zgodny z prawem UE. Trybunał podtrzymał wszystkie argumenty Komisji. Polski system środków dyscyplinarnych podważa niezawisłość sędziów w Polsce i nie zapewnia niezbędnych gwarancji ochrony sędziów przed kontrolą polityczną.

Zgodnie z art. 260 ust. 1 TFUE, jeśli Trybunał Sprawiedliwości stwierdza, że państwo członkowskie uchybiło jednemu z zobowiązań, które na nim ciąży na mocy Traktatu, państwo to jest zobowiązane wprowadzić środki, które zapewnią wykonanie wyroku Trybunału.

IP/21/4587

Kontakty z mediami:

[Adalbert JAHNZ](#) (+ 32 2 295 31 56)
[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)
[Jördis FERROLI](#) (+32 2 299 27 29)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [The capitals of the EU: Luxembourg](#)